

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перп., на по год.
5 перп.; ван земље 15 франака у злату.за Црну Гору број 10 ПАРА
за СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРАЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)
ADRESSE:
„Viesnik“ Cetigné (Monténégro)Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а претплату и наплате Администрацији
Огласи се наплаћују по погодби

Цетиње, 26. маја

Цар Виљем је наредио да све школе у Њемачкој отпразнују један дан као успомену на пропаст „Лузитаније“. Први њемачки листови доносе пјесме, којима се велича то дивљаштво. Нијемци у Њујорку приредили су тијем поводом сјајан банкет. Сав се цивилизовани свијет гнуша, а они ликују; свака се од ужаса грози, они од радости поцикују. Бог је, изгледа, казнио свој „изабрани народ“, Одузео му је памет, и он не зна, јадан, шта ради; не зна више да разликује зло од добра, срамоту од дике.

Арбанија, која је пројектована као држава само зато да бисе избјегао рат с Аустријом, и сад је велика невоља. Кад је Аустрија осуђена на смрт, зашто би и она живјела, без услова и подобности за културни живот!

Војска Краљевине Србије ушла је у Арбанију. С пуним правом. Вријеме је било да се заштити од тога легла туђинских сплетака и огњишта немира. Ако је ико показивао и сувише стрпљења према томе чудовишту аустро-њемачке дипломатије, то су биле Црна Гора и Србија. Арбанија је овога великога рата нарушила своју неутралност. Она је чинила јавне сметње српским краљевинама и силама Тројнога Споразума. Јесу ли ове потоње дужне да према њој имају обзира?

Рат се свом жестином наставља и проширује. Италија пуном снагом уноси свој дио у борбу за правду и слободу. Талијанска војна акција против Аустрије сваки дан добија све озбиљнији карактер. Грмљава талијанских поморских топова допире и до нашега Ловћена. Руше се темељи једноме царству, које је могло бити срећно да је хтјело, а онамо је било несрећно и извор несреће и пакла за толике народе.

И једна и друга страна у дугоме хрвању стале су на мртву тачку, и сада прибирају потоњи уздах и напон да рашире крвави замах. Одлука мора пасти. Ово вруће лето биће веома крваво. Црно се пише Берлину, Бечу и Цариграду.

Њемачка и Аустрија и њихови трабанти морају бити побијеђени. Нико их више не може спасти од неумитне казне.

Изјава Г. Сазонова

Пред руским новинарима Министар Спољ. Послова Сазонов је изјавио, да га обузима велика радост и задовољство због ступања Италије у акцију. Он подвлачи свагдашње симпатије Русије према Италији и симпатије немогућности приласка Двојном Савезу (Њемачкој и Аустрији) ма какве неутралне државе. О Бугарској вели: Сродна нам Бугарска колеба се и стоји на раскрсници, али ми не можемо замислити да би бугарски народ ма у каквим приликама могао поћи против нас. Ми смо дубоко убијеђени у пријатељство бугарског народа и

иста осјећања гајимо према њему. Ништа не може одвојити бугарски народ од нас.

Русија се не руководи никаквим егзистичним циљевима на Балкану. Она има једини задатак: зближење свију православних балканских народа. За Русију ће бити срећан дан, када буде воспостављено српско-бугарско пријатељство, кад буду излијечене и заборављене све ране и кад се сједине балкански народи у Балкански Савез. На узбуђење руског јавног мњења и новинарства о односима између Србије и Италије, Сазонов ово одговара: Оно што је уплашило српски народ на основу писања новина, нетачно је и чиста је измишљотина, да је Италија претендовала на цијело далматинско приморје.

Нити је Италија то тржила, нити би Русија испунила свој главни задатак према Србији, кад јој не би осигурала широк излазак на море. Србија ће добити, по сувереним правима, потребна средства. С радошћу констатујем да су односи између Италије и Србије добили пријатељски карактер, који ће ојачати заједничка акција против заједничког непријатеља. Ми тежимо томе, да балкански народи појме неопходност подношења извјесних жртава ради виших циљева, ради солидности балканског јединства, имајући пред очима да је Русија за то дала примјер.

Црногорска војска

— Допис са Цетиња римској „Трибуни“.

На свим фронтима наступило је релативно затишје. Има већ подуже времена, да је непријатељ обуставио бомбардовање наших положаја на Ловћену и Грахову, где су прошле јесени пламтели жестоки артиљеријски двобоји. Осим неколико мањих рукоба између предних топовских метака, није било знатнијих догађаја на овим фронтима.

Већу је активност непријатељ показао на страни Босне. Ту је, у ствари, непријатељска војска у неколико маха отворила жестоку артиљеријску паљбу против наших положаја на десној обали Дрине и заподјела дјелимичне пјешадијске бојеве код Горажде, Фоче и Вучјег-Дола унајмери, да потисне Црногорце из њихових шанчева и да их одбаци са босанског земљишта. Сви су ти покушаји пропали, јер су трупе Краља Николе дале најжешћи и најуспјешнији отпор.

И ако црногорска војска није у последње вријеме предузимала наступе против непријатеља, ипак је она у свако доба била готова, да се са свом енергијом одупре непријатељу, кад би овај покушао да ма на ком дијелу фронта продере на црногорско земљиште.

Мисли се, да ће црногорска војска на сваки начин предузети офанзиву и то упоредо с братском српском војском, чим се за то укаже погодан тренутак.

Премда је бројно стање наших трупа у два балканска рата, а нарочито за тим и у овоме, претрпјело знатних губитака, ипак сама војска по својој снази представља и у овај час доста јак контингент. Успијед губитака настале празнине попуњене су великим дијелом многобројним резервистима, који су у патриотском заносу, одмах по обја-

ви рата, похитали у своју отаџбину из Америке и других земаља. С друге пак стране те ће празнине попуњити баталиони нових регрута, који ће по довршеном регрутском вјежбању поћи на положаје и не само ојачати, него и знатно увећати стварно стање наших трупа на положајима.

Ни тешкоће у попуњавању официрског кадра, ни оскудица одјеће и врло тешко снабдијевање, све то није умањило вриједност саме војске, него ју је на против одржало на потпуној висини великог задатка. Ни огорчена борба кроз двије године, ни огромни напори и незгоде сваке руке, не унизише високи дух црногорског војника. Он је прожет жељом да се покрије новим ловорикама и да види проширену отаџбину — једина нада која свијетли у његовим очима то је побједа. Гвоздена воља, којом га је природа обладила, самоодрицање, љубав према отаџбини и храброст дају му снаге да мирно поднесе сва искушења и све невоље...

Од свих земаља које ратују с Аустријом и Њемачком — разумије се оних земаља чије се границе састају с непријатељским — Црна Гора је најсретнија, јер јој до сада непријатељ није освојио ни стапе њенога земљишта. Док су се остали савезници борили с непријатељем на свом земљишту, Црна Гора водила је непрекидно бојеве на непријатељевом територију. У томе ју је уз остало помагала орографска конфигурација и недоступност њених планинских бедема.

Поред стратезијског значаја Ловћена, о коме сам имао прилике говорити у ранијим дописима, са гледишта стратегијског Грахово је од врло велике важности, јер онај планински вијенац, који обухвата Граховско Поље, представља низ одличних положаја за одбрану. Надаље, Грахово чини раскрсницу у оним путевима, који воде за Никшић и Подгорицу с једне стране, а за Кривошије и Херцеговину с друге стране.

Историја мале црногорске државе исписала је у другој половини прошлог стајећа једну сјајну страницу из подвига црногорског оружја око Грахова. Године 1858., под владом Књаза Данила, Турци су претрпјели код Грахова савршен пораз. Исто је тако и 1878., у доба општег српског устанка у Босни и Херцеговини против Турске, црногорска војска под командом Краља Николе потукла турску армију под Муктар-пашом на Вучјег-Долу, недалеко од Грахова.

Аустро-Угарска, увиђајући сву важност Грахова, прије неких пет година отпочела је на једној главици, званој Дврсник, јужно од поменутог мјеста, да гради велику тврђаву. И ако она није у почетку овога рата потпуно била довршена, ипак је служила као јако средство за одбрану. И да је била од мање вриједности, ипак би као тврђава на овако јакном положају могла задржавати црногорску офанзиву у овом рејону. С друге пак стране нијесу ни мало слабији положаји црногорски који сачињавају одличну базу за одбрану.

Судбина је хтјела, да се Поље Граховско и у овом великом европском рату уопште не попуњавају. И овај пут су се око Грахова водиле крваве борбе, око Грахова,

на оним истим славним бојним пољима која су оцеви и дједови данашњих бораца засули својим костима за добро Отаџбине.

ТЕЛЕГРАМИ

Лондон, 14. маја. Коалиционо министарство стало се данас први пут у сједницу.

Лондон, 14. маја. Данас по подне дошло је до великих енглеско-италијанских манифестација. Неколико хиљада лица прошло је главним улицама и уз бурне усклике упутило се пред италијанску амбасаду гдје су пјеване енглеска и италијанска народна химна. У свом говору италијански амбасадор истицао је давнашње енглеско-италијанско пријатељство. (К. С. П.)

Лондон, 14. маја. Адмиралитет јавља да је један непријатељски подморски брод јутрос торпедовао и потопио убојни брод „Маестик“, баш кад је овај помагао савезничке трупе, искрцае на Галиполиском Полуострву. Спасено је готово све људство и сви официри. (К. С. П.)

Лондон, 15. маја. (Званично.) Енглески подморски брод 11 потопио је у Мраморном Мору један брод са великом количином муниције, па је по том гонио и торпедовао дуж пристаништа у Родосту једну лађу пуну намирница, и најзад насукао другу једну лађу такође пуну намирница. Подморски брод 11 се по том јавио пред Цариградом и бацио је један торпедо на један транспортни брод, укотвљен поред арсенала. (К. С. П.)

Лондон, 15. маја. Енглески Прес-биро саопштава: За вријеме примирја које су захтијевали Турци и које им је одобрено ради сахрањивања њихових мртвих, примјећено је да су турски губитци већи него што је у први мах јављено. На фронту у дужини од 80 метара и и у ширини од 100 метара избројено је преко 400 љешева. Ми смо покупили на демаркационој линији преко 1200 пушака. (К. С. П.)

Рим, 15. маја. На граници Трента наставља се артиљеријска борба између наших утврђења и непријатељских у Тонале и на висоравни Сјаго.

Проширили смо на сјевер своју окупацију с оне стране Крице, узводно од изласка ријеке Гизе из језера Идро и у планинској зони између језера Идро и језера Гарда.

У Валсугани и у осталим крајевима, које смо окупирали, угледни грађани предстали су нашим властима и изразили своја патриотска осјећања и оданост у име становништва.

Ноћу између 13. и 14. маја једна авиатичарска ескадра летјела је изнад непријатељске територије и бацила бомбе на жељезничку пругу између Трста и Набре и тиме причинивши очигледну штету, прекинула жељезнички саобраћај. Ескадра се вратила неповријеђена. (К. С. П.)

Лондон, 15. маја. Рајтерова Агенција јавља да је помоћна крстарица „Пренсес Ирен“ од 6000 тона одлетјела несрећним случајем у ваздух код Херса. Спасен је само 1 човек. (К. С. П.)

Рим, 16. маја. (Званично.) Један алпински одред у Фочеладима Варедо, у снажној офанзиви нагнао је у бјегство двије непријатељске чете.

